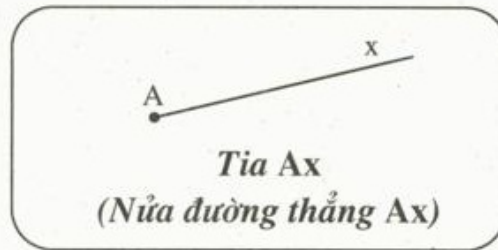

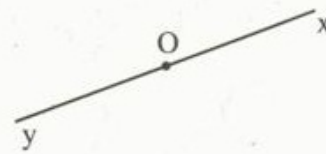
§5. Tia

1. Tia

Trên đường thẳng xy ta lấy một điểm O nào đó.

Ta thấy điểm O chia đường thẳng xy thành hai phần riêng biệt (h.26). Hình gồm điểm O và một phần đường thẳng bị chia ra bởi điểm O được gọi là một **tia** gốc O (còn được gọi là một *nửa đường thẳng* gốc O).

Hình 26

Trên hình 26, ta có tia Ox và tia Oy .

Khi đọc (hay viết) tên một tia, phải đọc (hay viết) tên gốc trước.

Hình 27

Ta dùng một vạch thẳng để biểu diễn một tia, gốc tia được vẽ rõ.

Trên hình 27, tia Ax không bị giới hạn về phía x .

2. Hai tia đối nhau

Hai tia chung gốc Ox và Oy tạo thành đường thẳng xy (h.26) được gọi là *hai tia đối nhau*.

Nhận xét :

Mỗi điểm trên đường thẳng là góc chung của hai tia đối nhau.

?1 Trên đường thẳng xy lấy hai điểm A và B .

a) Tại sao hai tia Ax và By không phải là hai tia đối nhau ?

Hình 28

b) Trên hình 28 có những tia nào đối nhau ?

3. Hai tia trùng nhau

Hình 29

Lấy điểm B khác A thuộc tia Ax .

Tia Ax còn có tên là tia AB . Trên hình 29, tia Ax và tia AB là hai tia *trùng nhau*.

► **Chú ý :**

Hai tia không trùng nhau còn được gọi là hai tia *phân biệt*.

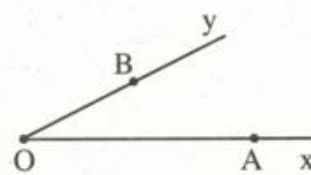
Từ nay về sau (ở lớp 6), khi nói hai tia mà không nói gì thêm, ta hiểu đó là hai tia phân biệt.

?2 Trên hình 30 :

a) Ta thấy hai tia Ox và OA trùng nhau, còn tia OB trùng với tia nào ?

b) Hai tia Ox và Oy có trùng nhau không ? Vì sao ?

c) Tại sao hai tia chung gốc Ox , Oy không đối nhau ?

Hình 30

Bài tập

22. Điền vào chỗ trống trong các phát biểu sau :

a) Hình tạo thành bởi điểm O và một phần đường thẳng bị chia ra bởi điểm O được gọi là một ...

- b) Điểm R bất kì nằm trên đường thẳng xy là gốc chung của ...
 c) Nếu điểm A nằm giữa hai điểm B và C thì :
 – Hai tia ... đối nhau
 – Hai tia CA và ... trùng nhau
 – Hai tia BA và BC ...
23. Trên đường thẳng a cho bốn điểm M, N, P, Q như hình 31. Hãy trả lời các câu hỏi sau :
-
- Hình 31
- a) Trong các tia MN, MP, MQ, NP, NQ có những tia nào trùng nhau ?
 b) Trong các tia MN, NM, MP có những tia nào đối nhau ?
 c) Nêu tên hai tia gốc P đối nhau.
24. Cho hai tia Ox, Oy đối nhau, điểm A thuộc tia Ox, các điểm B và C thuộc tia Oy (B nằm giữa O và C). Hãy kể tên :
 a) Tia trùng với tia BC.
 b) Tia đối của tia BC.
25. Cho hai điểm A và B, hãy vẽ :
 a) Đường thẳng AB.
 b) Tia AB.
 c) Tia BA.

Luyện tập

26. Vẽ tia AB. Lấy điểm M thuộc tia AB. Hỏi :
 a) Hai điểm B và M nằm cùng phía đối với điểm A hay nằm khác phía đối với điểm A ?
 b) Điểm M nằm giữa hai điểm A và B hay điểm B nằm giữa hai điểm A và M ?
27. Điền vào chỗ trống trong các phát biểu sau :
 a) Tia AB là hình gồm điểm A và tất cả các điểm nằm cùng phía với B đối với...
 b) Hình tạo thành bởi điểm A và phần đường thẳng chứa tất cả các điểm nằm cùng phía đối với A là một tia gốc...
28. Vẽ đường thẳng xy. Lấy điểm O trên đường thẳng xy. Lấy điểm M thuộc tia Oy. Lấy điểm N thuộc tia Ox.
 a) Viết tên hai tia đối nhau gốc O.
 b) Trong ba điểm M, O, N thì điểm nào nằm giữa hai điểm còn lại ?

29. Cho hai tia đối nhau AB và AC.
- Gọi M là một điểm thuộc tia AB. Trong ba điểm M, A, C thì điểm nào nằm giữa hai điểm còn lại ?
  - Gọi N là một điểm thuộc tia AC. Trong ba điểm N, A, B thì điểm nào nằm giữa hai điểm còn lại ?
30. Điền vào chỗ trống trong các phát biểu sau :
- Nếu điểm O nằm trên đường thẳng xy thì :
- Điểm O là gốc chung của ...
  - Điểm ... nằm giữa một điểm bất kì khác O của tia Ox và một điểm bất kì khác O của tia Oy.
31. Lấy ba điểm không thẳng hàng A, B, C. Vẽ hai tia AB, AC.
- Vẽ tia Ax cắt đường thẳng BC tại điểm M nằm giữa B và C.
  - Vẽ tia Ay cắt đường thẳng BC tại điểm N không nằm giữa B và C.
32. Trong các câu sau, em hãy chọn câu đúng :
- Hai tia Ox và Oy chung gốc thì đối nhau.
  - Hai tia Ox và Oy cùng nằm trên một đường thẳng thì đối nhau.
  - Hai tia Ox và Oy tạo thành đường thẳng xy thì đối nhau.